

*Пілюгіна Т. В.
Національний університет
державної податкової служби України*

ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ У США

Педагогіка нового тисячоліття полягає у реструктуризації навчального середовища за допомогою використання комп'ютерного програмного забезпечення, удосконалених електронних комунікацій, мультимедійної і відео графіки, безпроводних і мобільних технологій, Інтернету. За допомогою інформаційних технологій дистанційна освіта здійснює суттєвий вплив на професійну підготовку майбутніх податкових службовців США, особливо у випадку застосування асинхронного навчання для професійного розвитку особистості.

Ключові слова: *інтернет, навчання, доступність, професійний розвиток.*

На фоні прискорення технічного прогресу та зміни світового економічного порядку система освіти у США знаходиться на початку безпрецедентного етапу: з'являються суттєво більш широкі можливості у сфері освіти та при цьому не має необхідності шукати значні ресурси для фінансування нових проєктів. Однією з найбільш перспективних галузей, що асоціюються з цими процесами, є дистанційна освіта. Така система навчання дозволяє викладачеві та студентові бути розділеними географічно або технологічно (будь-які види аудіо і відео носіїв, друкована продукція, комп'ютерні мережі та ін.) У рамках дистанційної освіти можуть співіснувати і різні комбінації нових технологій з очними або іншими традиційними формами навчання, що буває необхідним у деяких випадках для різних цілей, наприклад, при проведенні тестування, інструктажу, екзаменів, консультацій. Програми дистанційної освіти є особливо важливими для людей, які потребують подальшого працевлаштування або кар'єрного зросту в отриманні другої вищої світи без відриву від виробництва та ін. [5, с. 148].

Дистанційна вища освіта не вимагає від студента присутності в аудиторії. Незалежне навчання за спеціально підготовленими програмами є визначальною формою для дистанційної вищої освіти, де учитель є кимось середнім між методистом і тьютором, фахівцем, який надає всесторонню підтримку студентам, виставляє оцінки, відіграє посередницьку роль між освітнім закладом та студентом.

Дистанційна вища освіта стає сьогодні помітною складовою системи вищої школи. У вузах щорічно створюються десятки нових центрів та інститутів ДО, адже вона дозволяє вибирати зручний час, місце і темп навчання кожному студентові; підвищити свою кваліфікацію, отримати фах без відриву від дому і роботи; здобути вищу освіту дистанційно особам, які позбавлені можливостей отримати традиційну освіту через віддаленість від закладу освіти, хворобу, специфіку роботи та ін. [2]

Вища економічна та бізнес-освіта США є предметом всебічного вивчення у дослідженнях американських учених С. Кохлера, Т. Марчиза, Р. Піерсона, Дж. Сігфріда, Дж. Томпсона, М. Холстерта, С. Крейнера, Х. Леавіта, Дж. Пфефера, Дж. Сігфріда, Дж. Скотта, У. Беккера, М. Векріса, Р. Егарвела, Дж. Карлсона, А. Катца, Б. Колліса, П. Кросс, Б. МакІвена, С. Сімкінса, М. Уаттса, Дж. Хартлі, Дж. Чизмара та ін.

Вища освіта, зокрема дистанційна, Сполучених Штатів Америки досліджувалася багатьма вітчизняними науковцями: Ю. Алферовим, Б. Вульфсоном, О. Глузманом, Е. Каверіною, Т. Коваль, Т. Кошмановою, Ю. Красновим, О. Морозом, Л. Мулик, М. Нікандровим, О. Пивоваровою, О. Піскуновим, О. Романовським, Ю. Романовською, А. Сбруєвою, Н. Тихомировою, Є. Хриковим, Т. Чуваковою.

Аналіз вітчизняної наукової літератури показує, що тема податкової освіти США вивчена недостатньо, хоча є досить дослідженим її підґрунтя – економічна та бізнес-освіта цієї країни, що знайшло відображення у працях дослідників В. Ільїної, С. Пястолова,

Т. Суспільної у напрямках її становлення та розвитку у сучасних умовах, соціологічного аспекту економічної освіти у школах та стану економіки як навчального предмета у коледжах і університетах.

Загалом, за програмами дистанційної освіти у США сьогодні навчається більше мільйона студентів, які приймають навчальні курси через Систему публічного телемовлення (Public Broadcasting System, PBS – TV). Програма навчання дорослих (PBS Audit Learning Service) з 1990 року взаємодіє з 1500 коледжами та місцевими станціями (Brook 1990). Вона пропонує курси у різних галузях знань, бізнесу та управління. Навчальні курси, що передаються по чотирьом освітнім каналам є доступними по всій країні, а через супутники – в інших країнах [4].

Аналіз структури Служби внутрішнього прибутку США як окремої самостійної галузі свідчить про те, що вона потребує особливого підходу до професійної підготовки та перепідготовки своїх фахівців. Зважаючи на специфіку здобуття такої освіти – вона здійснюється на рівні магістратури, особлива роль відводиться саме дистанційній освіті, а не традиційним видам підготовки фахівців.

Однією з основних переваг дистанційної освіти працівників податкової служби США є більш висока адаптивність до рівня базової підготовки та здатностям тих, хто навчається, до їх матеріального стану, здоров'я, місця проживання, а отже – кращі можливості для прискорення процесу отримання освіти та підвищення якості навчання. У широко використовуваних технологіях дистанційної освіти, як правило, немає жорсткого календарного планування навчального процесу і студент може самостійно встановлювати строки здачі контрольних завдань.

За допомогою дистанційної освіти спостерігається покращення якості освітнього процесу підготовки працівників для Служби внутрішнього прибутку через орієнтацію на використання автоматизованих навчальних і тестуючих систем, спеціалізованих навчально-методичних посібників з обов'язковими тестовими питаннями, завданнями для самоконтролю та ін.; оперативне оновлення методичного забезпечення навчального процесу, так як зміст методичних матеріалів на машинних носіях легше підтримувати в актуальному стані; доступність для студента “перехресної” інформації, оскільки у останнього з'являється можливість, використовуючи комп'ютерні мережі, звертатися до її альтернативних джерел; появу нових дидактичних можливостей, які представляють сучасні засоби інформатики – інтерактивне спілкування студента і викладача за допомогою комп'ютерних мереж.

Інформацію у процесі дистанційного навчання студенти отримують із наступних джерел та через наступні канали: інструктаж, консультації з викладачами через Інтернет, по телефону (часто через спеціальні телефонні лінії з низькими тарифами або безкоштовні), по електронній пошті; інструктаж, консультації з викладачами, які виїжджають у район проживання студентів для проведення разових занять; регулярна робота з тьюторами; консультації з технічним персоналом по використанню мультимедійних технологій; доступ до електронних бібліотек; відвідування електронних лінків; отримання інформації та навчальних матеріалів через електронну пошту [5, с. 149].

Аналізуючи наявні передумови успішного здійснення програми дистанційної освіти уже сьогодні існують досить потужне технічне і програмне забезпечення, яке може бути використане у процесі дистанційного навчання. Крім того, під безпосереднім керівництвом викладачів розробляються навчальні і тестуючі програмні матеріали за основними видами професійної діяльності податкових службовців: податково-бюджетної, фінансово-кредитної, судово-податкової, інвестиційної, нормативно-методичної, організаційно-управлінської, аналітичної. Значну частину методичного забезпечення навчального процесу перенесено на машинні носії.

Система дистанційної податкової освіти у США базується на фундаменті федеральних освітніх стандартів і має єдину систему контролю знань. Університетські

програми з оподаткування забезпечують студентів навчальною літературою, розробленою викладачами, здійснюють щотижневі контакти за допомогою E-mail (використовують інтерактивні курси на машинних носіях (курси на серверах та CD-ROMax).

Економічна ефективність дистанційної освіти буде тим вищою, чим меншу частку у навчальних планах за фахом "Оподаткування" займають такі дисципліни, при вивченні яких вимагається безпосередня участь студента у реальному (не віртуальному) фізичному експерименті.

Синхронне інтерактивне спілкування дозволяє студентові розширювати можливості навчання за допомогою зв'язку з людьми з інших країн, життя яких відрізняється в економічному та соціальному аспектах. Інструктори визначають завдання та дають детальні пояснення належним діям студентів, персоналізуючи взаємодію з ними.

Отримання знань через Інтернет здійснюється за допомогою різних форматів, таких як електронне навчання (e-learning) та асинхронне навчання, що передбачає запровадження нових технологій: інтерактивних зустрічей WebEx для відео конференцій та робота в аудиторіях, призначених для асинхронних інтерактивних дискусій [7, с. 88].

Робота у асинхронних інтерактивних класах вирішує численні освітні проблеми, залучаючи до процесу навчання електронні засоби, які включають веб-навчання, комп'ютеризоване навчання та віртуальні класи [6, с. 278].

Багато можливостей професійного розвитку особистості реалізуються за допомогою заочних курсів, інтерактивного телебачення, інтерактивних курсів та гібридної форми навчання, яка включає як синхронне спілкування віч-на-віч, так і асинхронні інтерактивні семінари. Кабельні телевізійні системи дозволяють студентам наживо проглядати аудиторне заняття та взаємодіяти з інструкторами по телефону або за допомогою електронної пошти. Заочні курси передбачають приймання викладачами виконаних завдань на носіях DVD та компакт-дисках у будь-який час [7, с. 76].

Інформаційна революція змінила відчуття простору і часу, зблизила людей з різних країн між собою, інтегрувала та зрушила зі своєї осі комунікативні канали. Серед іншого, інформаційна революція спричинила виникнення чималої кількості нових професій та спеціальностей. Нині вони народжуються вже не впродовж століття, а за кілька років чи навіть місяців. Податковий радник сьогодні входить до списку професій, які мають позитивну динаміку розвитку, тобто таких, де приймається на роботу щораз більше працівників. При цьому, професійна компетентність такого фахівця вже не уявляється без використання інформаційно-комунікаційних технологій, які і формують її.

За допомогою дистанційної освіти зручно навчатися у відповідності до свого темпу, особистісних особливостей та освітніх потреб, не обмежувати себе у виборі навчального закладу та освітніх можливостей попри своє місцеперебування, використовувати під час процесу навчання сучасні технології, тобто паралельно засвоювати навички, які згодом знадобляться під час роботи, самостійно планувати час та розклад занять, а також перелік предметів, що вивчаються, навчатися у найбільш прийнятній та сприяючій продуктивності обстановці.

Існують і недоліки дистанційної освіти, такі як: відсутність особистісного спілкування між викладачем та студентом (відбувається менш ефективна, безособистісна передача знань). Також не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом; необхідність наявності у студента сильної особистісної мотивації, вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування з боку викладача; відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'ясненням ситуації на конкретних прикладах [3].

Дистанційне навчання не просто популярна, а й прогресивна форма освіти, яка досить активно впроваджується і в Україні. Важливим етапом запровадження дистанційної форми навчання стала розроблена та затверджена наказом ДПА України у

2003 році Концепція впровадження дистанційної форми навчання в систему підвищення кваліфікації персоналу державної податкової служби. Спільно з Департаментом розвитку та модернізації державної податкової служби у 2004 р. Національний університет податкової служби України розпочав розробку першого дистанційного курсу “Модернізація ДПС України”, який запровадили у 2005 році, а з 2006 року – дистанційний курс “Адміністрування СКБД Оракл”. Нині за дистанційною формою навчається більше 300 працівників [1].

Використана література

1. Вісник податкової служби України № 22 від 22 липня 2008 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnuk.com.ua/article/one/Buty_na_kr.html
2. Высшее дистанционное образование [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://science.kharkov.ua/higher-education/vissheye-distance-obrazovaniye.html>
3. Дистанційна освіта: плюси та мінуси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/>
4. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.college-training.ru/distance/21/>
5. Раицкая Л. К. Дистанционное образование в США/ Л.К. Раицкая // Филологические науки в МГИМО: Сб. научных трудов.– М.: МГИМО, 2002. – №10(25). – С.147-155.
6. Allen I. E., & Seaman J. (2004). Entering the mainstream: The quality and extent of online education in the United States, 2003 and 2004. Needham, MA: Sloan Consortium. – 345 p.
7. Moore M. G., Thompson M. M. The effects of distance learning: A summary of the literature. Research Monograph No.2. – University Park, PA: The Pennsylvania State University, American Center for the Study of Distance Education, 1990. – 223 с.

Пилюгина Т. В. Влияние дистанционного образования на профессиональное развитие будущих работников налоговой службы в США.

Педагогика нового тысячелетия заключается в реструктуризации учебной среды при помощи использования компьютерного программного обеспечения, усовершенствованных электронных коммуникаций, мультимедийной и видео графики, беспроводных и мобильных технологий, Интернета. При помощи информационных технологий дистанционное образование оказывает существенное влияние на профессиональную подготовку будущих налоговых служащих в США, особенно в случае использования асинхронного обучения для профессионального развития личности.

Ключевые слова: интернет, обучение, доступность, профессиональное развитие.

Piliugina T. V. The influence of distance learning on the professional development of the future tax officers in the USA

The new millennium pedagogy provides for the restructuring of the learning environment with the usage of computer software applications, enhanced electronic communications, multimedia and video graphics, wireless and mobile technology, and Internet-based education. Distance education considerably influences the future tax officers' professional training in the USA with the help of informational technologies, especially in case of asynchronous learning for the professional development of a personality.

Keywords: Internet, learning, accessibility, professional development.